

Міністерство освіти і науки України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету
педагогіки і психології
_____ Т.О. Олефіренко

«08» вересня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ
У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

освітнього рівня магістра (1.4)
галузі знань 01 Освіта
спеціальності 012 Дошкільна освіта

Шифр за навчальним планом ВВ1.1.03

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми, затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М.П. Драгоманова «27» квітня 2017 року, протокол №10.

Розробник програми: Шулигіна Р. А., кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки і психології дошкільної освіти
«30» серпня 2021 р., протокол №1

Завідувач кафедри

проф. Цветкова Г.Г.

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни ВВ1.1.03

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань <i>01 освіта</i>	Кількість кредитів - 4 ЄКТС		<i>Методи навчання:</i> – словесні, наочні, практичні; – стимулювання, контролю й оцінки результатів навчання; – творчі та проблемні завдання <i>Методи і форми дистанційного навчання:</i> – телебачення, – аудіо трансляції, – аудіо конференції – Інтернет конференції – Google Meet, Moodle
Спеціальність <i>012 дошкільна освіта</i>	Загальна кількість годин – 120 год.		
Освітній рівень: магістр	Денна	Заочна	
	Лекції		
	22 год.	19 год.	
	Семінарські (практичні) заняття:		
Статус дисципліни: вибіркова	20 год.	6 год.	<i>Форми поточного контролю:</i> – інтерактивне обговорення проблемних питань (Google Meet), – експрес-тести, – модульні контрольні роботи, – самостійна робота <i>Тестовий контроль для дистанційного навчання (Moodle).</i>
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1-2-й	—	—	
Семестр: III	Лабораторні заняття:		
	Індивідуальна робота:		
	—	—	
	Самостійна робота:		
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 2 - самостійна робота: 3	78 год.	104 год.	<i>Форма підсумкового контролю:</i> Екзамен (письмовий) для <i>дистанційної</i> форми навчання (Інтернет зв'язок, чат, Інтернет трансляція Google Meet, Moodle)
Мова навчання – українська	3/7	1/9	
Передумови навчання: педагогіка, педагогічні технології в початковій школі			

Програма вивчення навчальної дисципліни «Управління освітнім процесом у початковій школі» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки за освітнім ступенем магістра 012 Дошкільна освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є проблеми освіти, навчання, виховання, пов'язані з підготовкою фахівців з педагогічного менеджменту та формуванням готовності майбутнього педагога до професійного самовдосконалення, саморозвитку та продуктивної педагогічної взаємодії у процесі здійснення функцій управління в початковій школі.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, педагогічний менеджмент, педагогіка загальна, педагогіка вищої школи, педагогічна психологія, соціологія, етика, естетика, культурологія.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Основною **метою** викладання навчальної дисципліни є ознайомлення студентів з організацією, змістом, принципами та методами управління системою національної освіти. Сформувані у магістрантів знання і уміння в галузі педагогічного менеджменту, аналітичні, оцінювальні та інші уміння, необхідних педагогові у його професійній діяльності навички самостійної роботи з літературою й нормативними документами, методами й прийомами організації та керівництва колективом освітньої установи в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні.

Завдання навчальної дисципліни:

- вивчення нормативних документів, що стосуються державно-суспільної системи управління освітою, організації педагогічної діяльності освітньої установи, атестації працівників закладу загальної середньої освіти (у подальшому ЗЗСО);
- вивчення теоретичних основ і передового досвіду педагогічного менеджменту в системі національної освіти;
- формування у студентів знань про методи й прийоми організації педагогічного менеджменту в цілому та керівництва колективом освітньої установи зокрема, особливості системи та змісту внутрішнього шкільного управління;
- формування організаційно-методичних умінь, навичок самостійної роботи з джерелами й нормативними документами;
- формування й подальший розвиток у студентів аналітичних, оцінювальних, управлінських та інших умінь з дотриманням основних принципів культури професійного спілкування та співробітництва, необхідних педагогові у його професійній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни «Управління освітнім процесом у початковій школі» здійснюється за принципами кредитно-модульної системи організації навчального процесу, що сприяє систематичній роботі магістрантів над матеріалами курсу. Перевірка і контроль якості засвоєння навчального матеріалу здійснюється за рейтинговими показниками.

Загальний обсяг дисципліни складає 4 залікових кредити (120 годин), що об'єднує всі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття, самостійну роботу (в т.ч. підготовку до підсумкового контролю), контрольні заходи: модульний контроль, захист творчих завдань, іспит. Самостійна робота передбачає дві складові: самостійну підготовку студентів до аудиторних занять та підготовку до модульного контролю.

Поряд із традиційними видами аудиторних занять планується індивідуальна аудиторна робота під керівництвом викладача, коли проводиться індивідуальне або колективне консультування студентів з питань навчального курсу, перевірка якості виконання завдань та модульний контроль.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none">• нормативних документів, що стосуються державно-суспільної системи управління освітою, організації педагогічної діяльності освітньої установи;• суть і зміст основних управлінських понять;• предмет, основні категорії, мету та завдання педагогічного менеджменту взагалі та у початковій школі зокрема. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none">• аналізувати сучасні тенденції розвитку педагогічної науки в цілому та педагогічного менеджменту зокрема;	<p>Здатність до креативного мислення; вивчення провідних концептуальних теорій, законів та закономірностей педагогічного менеджменту в системі національної освіти; до оволодіння знаннями про структуру, функції та</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • вивчати, узагальнювати передовий досвід та досягнення психолого-педагогічної науки щодо керівництва колективом освітньої установи; • здійснювати аналіз та відбір методів ефективного педагогічного управління в початковій школі. 	<p>зміст педагогічного менеджменту в умовах освітньої установи.</p>
2	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні напрями управлінської діяльності й професійні якості керівника сучасної освітньої установи; • мету й основні етапи атестації педагогічних кадрів; • принципи здійснення аналізу методичної документації, її корекції та критерії оцінки рівня методичної підготовки вчителів початкової школи; • методика системного, розгорненого й аспектного педагогічного аналізу освітнього процесу; • діагностичний інструментарій для моніторингу якості освітніх послуг в початковій школі та окремих педагогічних працівників; • шляхи, методи, прийоми попередження можливих конфліктних ситуацій та негативних поведінкових реакцій всіх учасників педагогічного процесу. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • визначати основні напрями управлінської діяльності, організувати і коригувати освітній процес на основі глибокого і систематичного вивчення педагогічного колективу та контингенту молодших школярів, їх інтересів, запитів; • організувати поетапно атестацію педагогічних кадрів, відповідно визначеним правилам і нормам; • аналізувати методичну документацію та рівень методичної підготовки вчителів початкової школи; • здійснювати системний, розгорнутий і аспектний аналіз організації освітнього процесу початкової школи; • здійснювати добір діагностичного інструментарію, методів для вивчення психолого-педагогічного клімату, міжособистісних стосунків у педагогічному колективі з метою їх поліпшення та правильного прийняття управлінських рішень. • попереджувати можливі негативні поведінкові реакції та вирішувати конфліктні ситуації на різних рівнях педагогічної взаємодії: «вчитель-вчитель», «вчитель-учень», «вчитель-батьки» та ін. 	<p>Здатність до реалізації основних напрямів педагогічного менеджменту та атестації педагогічних кадрів; методики розгорнутого аналізу навчально-виховного процесу, готовність до використання набутих теоретичних знань в педагогічному менеджменті, враховуючи індивідуальні особливості та інтереси педагогічного колективу освітнього закладу; застосування діагностичного інструментарію в ситуаціях, що потребують розв'язання; до самоаналізу прийнятих управлінських рішень; готовність до здійснення моніторингу якості надання освітніх послуг, особистісно орієнтованої взаємодії з усіма учасниками педагогічного процесу в різних педагогічних ситуаціях.</p>
3	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • управлінські інформаційно-комунікативні, проектні технології тощо з урахуванням вітчизняного та європейського досвіту; • складові програми самовдосконалення та правила їх складання; • стилі управління педагогічним колективом і освітнім процесом у початковій школі. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати принципи наукової організації управління освітньою установою; • розробляти програму самовдосконалення, самоосвіти; • виробляти індивідуальний стиль керівництва педагогічним колективом і освітнім процесом у початковій школі. 	<p>Здатність до здійснення інформаційно-аналітичного вивчення нововведень у систему власного педагогічного менеджменту, творчої реалізації педагогічних задумів; готовність до проектування цілей власної професійної діяльності та пошуку механізмів щодо розробки програми їх досягнення.</p>

Структура і логіка вивчення дисципліни передбачає системність і послідовність, оптимальність переходу від простих проблем до більш складних; поєднання лекцій, семінарсько-практичних занять і самостійної роботи студентів, зокрема й під керівництвом викладача.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 год.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна і вечірня форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи школознавства в теорії управління закладом загальної середньої освіти												
Тема 1. Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	14	4	2	–	–	8	11	1	–	–	–	10
Тема 2. Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти	12	2	2	–	–	8	15	1	2	–	–	12
Тема 3. Планування роботи закладу загальної середньої освіти	20	4	4	–	–	12	18	2	2	–	–	14
Тема 4. Внутрішкільний контроль	12	2	2	–	–	8	16	2	–	–	–	14
Тема 5. Інспектування закладу загальної середньої освіти	10	2	2	–	–	6	14	–	–	–	–	14
Разом за змістовим модулем 1	68	14	12	–	–	42	74	6	4	–	–	64
Модуль 2												
Змістовий модуль II. Методична робота в закладі загальної середньої освіти												
Тема 6. Методична робота в закладі загальної середньої освіти	22	4	4	–	–	14	17	2	2	–	–	13
Тема 7. Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, впровадження	16	2	2	–	–	12	16	2	–	–	–	14
Тема 8. Партнерство в ім'я дитини	14	2	2	–	–	10	13	–	–	–	–	13
Разом за змістовим модулем 2	52	8	8	–	–	36	46	4	2	–	–	40
Разом:	120	22	20	–	–	78	120	10	6	–	–	104

IV. Зміст дисципліни

4.1. Інформаційний обсяг дисципліни

№ з/п	Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть год.	
		Всього	в т.ч. лекцій
Змістовий модуль 1. Основи школознавства в теорії управління закладом загальної середньої освіти		68	14
1	Тема 1. Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	14	4
2	Тема 2. Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти	12	2
3	Тема 3. Планування роботи закладу загальної середньої освіти	20	4
4	Тема 4. Внутришкільний контроль	12	2
5	Тема 5. Інспектування закладу загальної середньої освіти	10	2
Змістовий модуль II. Методична робота в закладі загальної середньої освіти		52	8
6	Тема 6. Методична робота в закладі загальної середньої освіти	22	4
7	Тема 7. Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, впровадження	16	2
8	Тема 8. Партнерство в ім'я дитини	14	2

4.2. Плани семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти. <i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи управління закладами освіти. 2. Педагогічна рада школи. 3. Органи громадського самоврядування закладу освіти. 4. Характеристика методів управління закладами освіти. 5. Структура органів управління освітою. 6. Принципи наукової організації педагогічної праці. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні</i> 3; 5; 12; 16; 24; 25. <i>Додаткові</i> 1 – 3; 6; 9; 10; 17; 19; 27; 32; 33. <i>Інформаційні ресурси:</i> https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm, http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/</p>	2
2	<p>Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти. <i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністрація закладу загальної середньої освіти. 2. Функціональні обов'язки директора та його заступників. 3. Атестація педагогічних працівників. 5. Навчально-матеріальна база школи. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні</i> 3 – 5; 16; 18; 23 – 25. <i>Додаткові</i> 4; 5; 9; 10; 17; 18; 24; 28; 32; 37. <i>Інформаційні ресурси:</i> https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz</p>	2

	http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm , http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/	
3	<p>Планування роботи закладу загальної середньої освіти.</p> <p><i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функція планування в управлінні. 2. Принципи планування роботи школи. 3. Види планування та основні вимоги до їх складання. 4. Розклад занять. <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p><i>Основні</i> 3 – 5; 12; 16; 19. <i>Додаткові</i> 5; 20 – 23; 24; 33; 35.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <p>https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm, http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/</p>	4
4	<p>Внутрішкільний контроль.</p> <p><i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і види внутрішньошкільного контролю. Вимоги до нього. 2. Методи внутрішньошкільного контролю. 3. Організація внутрішньошкільного контролю. <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p><i>Основні</i> 3; 4; 5; 10; 23. <i>Додаткові</i> 24; 25; 27; 28; 35.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <p>https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm, http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/</p>	2
5	<p>Інспектування закладів загальної середньої освіти.</p> <p><i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура та зміст шкільної інспекції. 2. Особливості організації та проведення інспектування. 3. Ліцензування та атестація ЗНЗ. <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p><i>Основні</i> 20; 24; 25. <i>Додаткові</i> 24; 27; 35.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <p>https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm, http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/</p>	2
6	<p>Методична робота в закладі загальної середньої освіти</p> <p><i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та зміст методичної роботи. 2. Форми методичної роботи, їх характеристика. 3. Система підвищення кваліфікації педагогічних працівників. 4. Організація методичної роботи в малокомплектній школі. <p><i>Рекомендовані джерела:</i></p> <p><i>Основні</i> 2; 7; 8; 10; 13; 17; 19; 23; 26. <i>Додаткові</i> 5 – 7; 10; 40.</p> <p><i>Інформаційні ресурси:</i></p> <p>https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz</p>	4

	http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm , http://www.osvita.org.ua/ http://do.gendocs.ru/docs/index-24210.html http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/	
7	<p>Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, впровадження. <i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про передовий педагогічний досвід 2. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду 3. Виявлення та вивчення передового педагогічного досвіду 4. Впровадження в практику досягнень передового педагогічного досвіду та педагогічної науки. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні</i> 2; 11; 14; 26. <i>Додаткові</i> 3; 26; 32; 34. <i>Інформаційні ресурси:</i> https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm, http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/</p>	2
8	<p>Партнерство в ім'я дитини. <i>Зміст теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наступність і перспективність співпраці ЗДО і ЗСЗО. 2. Форми здійснення наступності. 3. Шляхи підвищення педагогічних знань батьків. 4. Особливості впровадження освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ) <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні</i> 1; 9; 11; 14; 17; 20; 21; 26. <i>Додаткові</i> 8; 16; 26; 38; 39. <i>Інформаційні ресурси:</i> https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm, http://www.osvita.org.ua/ http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/</p>	2

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	К-ть годин									
	ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ШКОЛОЗНАВСТВА В ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	42									
1	<p>Тема: Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти Завдання 1. Заповнити таблицю, в яку необхідно вписати документ про школу.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 33%;">Законодавчі документи, які регулюють діяльність школи та закладів освіти.</th> <th style="width: 33%;">Нормативно-правові документи, які регулюють діяльність школи та закладів освіти.</th> <th style="width: 33%;">Організаційні документи, які регулюють діяльність школи</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </tbody> </table>	Законодавчі документи, які регулюють діяльність школи та закладів освіти.	Нормативно-правові документи, які регулюють діяльність школи та закладів освіти.	Організаційні документи, які регулюють діяльність школи				8
Законодавчі документи, які регулюють діяльність школи та закладів освіти.	Нормативно-правові документи, які регулюють діяльність школи та закладів освіти.	Організаційні документи, які регулюють діяльність школи									
.....									

	<p><u>Завдання 2.</u> Користуючись текстами закону України «Про освіту» (нова редакція), Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»), визначте найбільш актуальні завдання загальної середньої освіти.</p> <p><u>Завдання 3.</u> Обґрунтуйте мету створення альтернативних шкіл та інших нових типів навчальних закладів в Україні.</p> <p><u>Завдання 4.</u> Складіть опорну схему до вивчення питання «Структура управління школою».</p> <p><u>Завдання 5.</u> Проілюструйте прикладами сутність реалізації принципів демократизації та гуманізації управління системою освіти в сучасній Україні.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про загальну і середню освіту» (2000 р.) 2. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року №2145-VIII (нова редакція) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 3. Закон України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 №1841-III (Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 46, ст. 393) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1841-14 4. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с. 5. Управління школою. Практичний журнал для керівників школи / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://journal.osnova.com.ua/journal/1 							
2	<p>Тема: Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти</p> <p><u>Завдання №1. Самостійна робота.</u> Керуючись власним досвідом та оперуючи знанням праці В. Сухомлинського «Розмова з молодим директором школи», зробити допис про те, які особистісні якості директора школи мають бути йому властиві, а які є неприйнятними.</p> <p><u>Завдання 2. Творча робота.</u> Напишіть твір-мініатюру «Якби я був(ла) в директором школи ...».</p> <p><u>Завдання 3. Педагогічне завдання.</u> Дайте порівняльну характеристику діяльності заступників директора з навчальної та виховної роботи.</p> <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Заступник директора з НР</td> <td style="width: 50%;">Заступник директора з ВР</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>1.</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>2.</td> </tr> </table> <p><u>Завдання 4. Педагогічне завдання.</u> Визначте склад та повноваження педагогічної ради школи, користуючись схемою:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph BT A[] -- розглядає --> B[Педагогічна рада] C[] -- пропонує --> B D[] -- організує --> B </pre> </div> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баранюк І. Г. «Золоті правила» Василя Сухомлинського для початкової школи (читання і письмо): Навчально-методичний посібник / І. Г. Баранюк. – Кіровоград : Степова Еллада, 2009. – 67 с. 2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с. 	Заступник директора з НР	Заступник директора з ВР	1.	1.	2.	2.	8
Заступник директора з НР	Заступник директора з ВР							
1.	1.							
2.	2.							

	<p>3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць : Заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.</p> <p>4. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори у 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1978. – Т. 4. – С. 391-626.</p> <p>5. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори у 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1978. – Т. 4. – С. 391-626.</p>																						
3	<p>Тема 3. Планування роботи закладу загальної середньої освіти Завдання 1. Практична робота</p> <p>1.1. Використати один із варіантів навчального плану, визначити шкільний компонент змісту освіти і скласти розклад занять для одного із 1-4 класів.</p> <p>1.2. Проаналізувати річний план роботи школи. <i>У ході аналізу звернути увагу на такі питання:</i></p> <p>а) аналіз навчально-виховної роботи за минулий навчальний рік і завдання на новий навчальний рік; б) підготовка школи до нового навчального року; в) виконання всеобучу учнів; г) тематика засідань педагогічної ради школи, кількість засідань; д) робота адміністрації з кадрами; е) організація внутрішнього шкільного контролю; ж) зміцнення навчально-матеріальної бази; з) зміцнення здоров'я дітей, попередження нещасних випадків; и) конкретність планування.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво планування / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 104 с.</p> <p>2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.</p> <p>3. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.</p> <p>4. Державний Стандарт початкової загальної освіти // Книга вчителя початкової школи : Довідково-методичне видання / Упоряд. Г.Ф. Древаль, А.М. Заїка. – Харків : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – С. 133-176.</p> <p>5. Онишків З. М. Основи школознавства : Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / З. М. Онишків. – 3-є видання, доповнене і перероблене. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2003. – 176 с.</p> <p>6. Шкільна документація / упоряд. Н. Мурашко. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 112 с.</p>	12																					
	<p>Тема 4. Внутрішкільний контроль Завдання 1. Самостійна робота. Визначте призначення окремих форм організації внутрішкільного контролю.</p> <table border="1" data-bbox="284 1682 1273 1951"> <thead> <tr> <th>з/п</th> <th>Форми</th> <th>Призначення</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>Перевірка учнівських щоденників</td> <td></td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Перевірка класного журналу</td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Контрольні роботи</td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Відвідування уроків</td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Перевірка зошитів</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>.....</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <p>1. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.</p> <p>2. Онишків З. М. Основи школознавства : Навчальний посібник для студентів</p>	з/п	Форми	Призначення	1	Перевірка учнівських щоденників		2	Перевірка класного журналу		3	Контрольні роботи		4	Відвідування уроків		5	Перевірка зошитів				8
з/п	Форми	Призначення																					
1	Перевірка учнівських щоденників																						
2	Перевірка класного журналу																						
3	Контрольні роботи																						
4	Відвідування уроків																						
5	Перевірка зошитів																						
																						

	<p>педагогічних вузів / З. М. Онишків. – 3-є видання, доповнене і перероблене. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2003. – 176 с.</p> <p>3. Шкільна документація / упоряд. Н. Мурашко. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 112 с.</p>									
5	<p>Тема 5. Інспектування закладів загальної середньої освіти Завдання 1. Самостійна практична робота Скласти схему: «Структура інспекції закладу загальної середньої освіти». Вказавши на:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Рівні інспекції; – Завдання різних ланок інспекторського контролю <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Рівні інспекції</th> <th style="text-align: center;">Завдання</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Інспектори відділів освіти районної державної адміністрації</td> <td>Контроль спрямований на діяльність керівників ЗНЗ</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td>.....</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с. 2. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с. 3. Шкільна документація / упоряд. Н. Мурашко. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 112 с. 4. Фіцула М. М. Педагогіка : Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с. 	Рівні інспекції	Завдання	Інспектори відділів освіти районної державної адміністрації	Контроль спрямований на діяльність керівників ЗНЗ	6
Рівні інспекції	Завдання									
Інспектори відділів освіти районної державної адміністрації	Контроль спрямований на діяльність керівників ЗНЗ									
.....									
.....									
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ		36								
6.	<p>Тема 6. Методична робота в закладі загальної середньої освіти Завдання 1. Скласти орієнтовну тематику засідань предметного методоб'єднання (методоб'єднання вчителів початкових класів).</p> <p>Завдання 2. Ознайомтеся із поглядами В.О.Сухомлинського на шляхи вдосконалення педагогічної майстерності вчителем. З цією метою самостійно опрацюйте відповідні матеріали з його праці «Розмова з молодим директором» (див. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 т. – Т.4 – К., 1976. – С. 394-576). На основі цього підготуйте проект мікрровиступу на тему: «В.О. Сухомлинський про роль директора школи в удосконаленні педагогічної майстерності вчителів».</p> <p>Завдання 3. Підготуйте план професійного самовдосконалення своєї особистості. Обґрунтуйте його.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ДОВІДНИК КЕРІВНИКА ЗНЗ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz 2. Жерносек І. П. Організація методичної роботи в школі / І. П. Жерносек. – К., 1995. – 108 с. 3. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць : Заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с. 4. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полєвікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 320 с. 5. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори у 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1978. – Т. 4. – С. 391-626. 	14								

Тема 7. Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, впровадження

Завдання 1. Практичне завдання.

1. Скласти картотеку (5 карток) передового педагогічного досвіду вчителів початкових класів, або вчителів-предметників, або вихователів ГПД (спираючись на журнальні та газетні статті) з таких питань:

- активізація пізнавальної діяльності учнів на уроці;
- емоційність навчання;
- розвивальне навчання;
- диференціація навчання;
- нестандартні уроки;
- інноваційні технології навчання та виховання.

В картках *вказати*:

- ☞ автора (авторів) досвіду;
- ☞ освітній заклад;
- ☞ мета досвіду;
- ☞ шляхи, засоби, прийоми, які використовуються в досвіді;
- ☞ прояви новаторства, творчості; результати, яких досягають;
- ☞ джерело інформації.

Завдання 2. Творче завдання.

Згадайте своїх шкільних учителів, спробуйте дати узагальнену характеристику найефективніших прийомів навчання і виховання, які можна, на Вашу думку, вважати зразками педагогічного досвіду.

Завдання 3. Самостійна робота.

Дати письмову відповідь на теоретичні питання:

- Особливості організація освітньої роботи в сучасній школі.
- Специфіка організації методичної роботи з учителями початкових класів з урахуванням вимог «Нової української школи».
- Основні напрями внутрішнього контролю в сучасній початковій школі.

Рекомендовані інформаційні джерела:

1. Бондалев Л.Я. Опыт и мастерство педагогов-новаторов / Л.Я. Бондалев, В.Е. Носач. – Донецьк, 1990.
2. Вікторов В. Нові моделі управління освітою / В. Вікторов // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 66-71.
3. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
4. ДОВІДНИК КЕРІВНИКА ЗНЗ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz>
5. Енциклопедія освіти / За ред. В. Кременя. – К. : Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.
6. Житник Б. О. Методологічні проблеми дослідницької діяльності вчителя / Б. О. Житник ; Організація дослідницько-експериментальної роботи в сучасній школі / Є. М. Павлютенков. Дослідницька діяльність як продуктивна освітня послуга методичного менеджменту : [навч. посіб. : зб.] / І. В. Маслікова. – Х. : Основа, 2008. – 160 с.
7. Керівник і керівництво : інноваційні підходи / [упоряд. Людмила Галіцина]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 112 с.
8. Підласий І. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя / І. Підласий. – Х. : Основа, 2010. – 360 с.
9. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори у 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1978. – Т. 4. – С. 391-626.
10. Нова українська школа / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nus.org.ua/about/graduate>
11. Самостійний пошук джерел та їх облік

8	<p>Тема 8. Партнерство в ім'я дитини Завдання 1. <i>Педагогічне завдання.</i></p> <p>1. Виокремити особливі ознаки впровадження освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ) та чинної системи освіти й здійсніть порівняльний аналіз</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Особливості чинної системи освіти</th> <th style="text-align: center;">Особливості реформи НУШ</th> <th style="text-align: center;">Прим.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">.....</td> <td style="text-align: center;">.....</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Завдання 2. <i>Творче завдання.</i> Підготувати есе про педагогічну діяльність одного з видатних педагогів-класиків (за вибором студента), здійснивши аналіз педагогічних ідей і праць: Ш. Амонашвілі; Я. Корчака; А. Макаренка; В. Сухомлинського; К. Ушинського. Презентувати його з використанням мультимедійних засобів.</p> <p><i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://znannya.info Нова українська школа / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nus.org.ua/about/graduate Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pedlib.clx.ru Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.intellect-invest.org.ua 	Особливості чинної системи освіти	Особливості реформи НУШ	Прим.		10
Особливості чинної системи освіти	Особливості реформи НУШ	Прим.									
.....										
.....										
	Разом:	78									

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Завдання до контрольної роботи.

Варіант I:

- Схарактеризуйте принципи управління закладами освіти.
- Розкрийте зміст і методи внутрішнього контролю. Вимоги до нього.
- Складіть тематику засідань предметного методоб'єднання (методоб'єднання вчителів початкових класів).

Варіант II:

- Розкрийте порядок атестації педагогічних працівників закладу загальної середньої освіти.
- Перелічіть функціональні обов'язки директора ЗСЗО та його заступників.
- Підготуйте план професійного самовдосконалення своєї особистості. Обґрунтуйте його.

Варіант III:

- Назвіть та схарактеризуйте форми методичної роботи в школі
- Сформулюйте критерії оцінки передового педагогічного досвіду
- Складіть текст контрольної роботи з обраної теми (навчальний предмет і тема – за спеціальністю та вибором студента)

Зразки тестових завдань (для поточного контролю знань):

Оберіть правильний варіант (-ти) відповіді:

1. Школотзнавство це:

- А) складова педагогіки, що вивчає психологію управлінської діяльності
- Б) система знань, яка забезпечує здійснення цілеспрямованого впливу на суб'єктів педагогічного процесу
- В). розділ педагогіки, який займається дослідженням змісту і методів управління шкільною справою

2. Вищим органом самоврядування в ЗНЗ є:

- А) конференція
- Б) педагогічна рада
- В) піклувальна рада

3. Види внутрішнього шкільного контролю це:

- А) констатуючий, контрольний, підсумковий
- Б). попередній, персональний, тематичний
- В) дорадчий, компетентнісний, завершальний

4. Яка перевірка корисна для ознайомлення з роботою нового вчителя, для вивчення передового педагогічного досвіду, а також дозволяє встановити причини недоліків?

- А) вибіркова
- Б) паралельна
- В). тематична

5. Що передбачає індивідуальна форма підвищення кваліфікації вчителя початкової школи?

- А) методичні семінари, методичні об'єднання
- Б). стажування, консультації
- В) педагогічні читання, конференції

Дистанційна форма навчання відбувається за допомогою комп'ютерних телекомунікацій, має наступні форми поточного контролю:

– Чат-заняття, які проводяться синхронно, доступ до чату мають всі учасники.

Оцінювання поточних навчальних досягнень студентів дистанційного відбувається за допомогою методів:

– метод самонавчання: *взаємодія студента з освітніми ресурсами при мінімальній участі викладача і студентів* (мультимедійний підхід: за допомогою різноманітних засобів створюються освітні ресурси: друковані, аудіо-, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп'ютерних мереж);

– методи індивідуалізованого викладання і навчання: *взаємини одного студента з одним викладачем чи одного студента з іншим студентом – навчання "один до одного"* (технології: телефон, електронна пошта; студенти не відіграють активної ролі у комунікації (навчання "один до багатьох");

– методи для активної взаємодії між всіма учасниками освітнього процесу (навчання "багато до багатьох").

Методи **оцінювання** поточних навчальних досягнень студентів **дистанційної форми навчання**:

- *методи письмового контролю*: тести.
- *методи самоконтролю*: самостійне оцінювання своїх знань, самоаналіз.

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

Питання до екзамену

1. Наукові підходи до розуміння змісту понять «школознавство», «управління», «педагогічний менеджмент».
2. Школознавство як галузь педагогіки.
3. Принципи управління шкільною справою.
4. Управління закладом загальної середньої освіти.
5. Функції управління закладом освіти.
6. Методи управління закладом освіти.
7. Наукова організація педагогічної праці в закладах освіти.
8. Структура органів управління освітою.
9. Характеристика методів управління навчальними закладами.
10. Суб'єкти контролю в освітньому закладі. Суть функції контролю (з використанням прикладів).
11. Функціональні обов'язки директора ЗНЗ та його заступників.
12. Напрями роботи загальноосвітнього навчального закладу.
13. Планування роботи ЗНЗ.
14. Принципи планування роботи школи.
15. Види планування та основні вимоги до їх складання.
16. Структура річного плану роботи загальноосвітнього навчального закладу
17. Розклад занять.
18. Облік роботи ЗНЗ. Ділова документація освітнього закладу (за переліком МОН України).
19. Атестація педагогічних працівників.
20. Навчально-матеріальна база ЗНЗ.
21. Сутність і зміст внутрішнього контролю.
22. Зміст і види внутрішнього контролю. Вимоги до нього.
23. Методи внутрішнього шкільного контролю.
24. Організація внутрішньошкільного контролю.
25. Система керівництва роботою школи у досвіді В. О. Сухомлинського.
26. Інспектування. Структура шкільної інспекції.
27. Особливості організації та проведення інспектування.
28. Зміст роботи шкільної інспекції. Напрями контролю.
29. Завдання різних ланок інспекторського контролю
30. Ліцензування та атестація загальноосвітніх навчальних закладів.
31. Курси і рівні підвищення кваліфікації вчителів ЗНЗ.
32. Система підвищення кваліфікації педагогічних працівників.
33. Завдання і зміст методичної роботи в школі.
34. Форми методичної роботи з учителями початкової школи, їх характеристика
35. Організація методичної роботи вчителів у гімназіях і ліцеях (початкова школа).
36. Організація методичної роботи на діагностичній основі.
37. Педагогічна рада школи.
38. Органи громадського самоврядування закладу освіти.
39. Курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників: мета, рівні, форми.
40. Поняття про передовий педагогічний досвід.
41. Критерії оцінки передового педагогічного досвіду.
42. Виявлення та вивчення передового педагогічного досвіду.
43. Впровадження в практику досягнень передового педагогічного досвіду та педагогічної науки.
44. Керівництво самоосвітою та самовихованням вчителів: зміст і основні прийоми.
45. Роль директора школи у формуванні демократичної атмосфери в педагогічному колективі, вплив педагогічного колективу на коригування особистісних якостей керівника та його розвиток.
46. Особистісні та професійні якості директора школи.

47. Наступність і перспективність співпраці ЗДО і ЗНЗ.
48. Форми здійснення наступності.
49. Шляхи підвищення педагогічних знань батьків.
50. Особливості впровадження освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ).
51. Порівняння особливостей діючої системи освіти та освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ).
52. Характеристика нормативно-правових документів та актів, що забезпечують вітчизняну систему освіти (I-й ступінь – початкова школа).

Форми і методи *підсумкового* контролю *дистанційної* форми навчання:

- *методи письмового контролю*: тести.
- *методи самоконтролю*: самостійне оцінювання своїх знань, самоаналіз.

5.3. Критерії оцінювання знань студентів

Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота								Підсум. поточний бал	Екзамен	Сума
Змістовий модуль №1 (теми 1-5)					Змістовий модуль №2 (теми 6-8)					
T.1	T.2	T.3	T.4	T.5 МКР №1	T.6	T.7	T.8 МКР №2	60	40	100
10	10	10	10	10+10	10	10	10+10			
max 60 балів					max 40 балів					

Шкала оцінювання результатів ПОТОЧНИХ (СЕМЕСТРОВИХ)

видів навчальної діяльності: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для оцінювання результатів поточних (семестрових) видів навчальної діяльності
54-60	A	відмінно
48-53	B	добре
42-47	C	
39-41	D	
36-38	E	задовільно
21-35	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання окремих видів навчальної діяльності
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання результатів ЕКЗАМЕНУ: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
36-40	A	відмінно
32-35	B	добре
28-31	C	
26-27	D	
24-25	E	задовільно
14-23	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-13	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	
60-64	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VII. Методичне забезпечення
Навчально-методична карта дисципліни

Модулі	Модуль I					Модуль II		
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теоретичні розділи	Основи школознавства в теорії управління закладом загальної середньої освіти					Методична робота в закладі загальної середньої освіти		
Теми лекцій	Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти	Планування роботи в закладі загальної середньої освіти	Внутрішкільний контроль	Інспектування закладів загальної середньої освіти	Методична робота в закладі загальної середньої освіти	Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, впровадження	Партнерство в ім'я дитини
Теми семінарських	Т. 1 Наукові основи управління закладом загальної середньої освіти	Т. 2 Внутрішнє керівництво закладом загальної середньої освіти	Т. 3 Планування роботи в закладі загальної середньої освіти.	Т. 4 Внутрішкільний контроль	Т. 5 Інспектування закладів загальної середньої освіти	Т. 6 Методична робота в закладі загальної середньої освіти	Т. 7 Передовий педагогічний досвід: виявлення, вивчення, впровадження	Т. 8 Партнерство в ім'я дитини

<p>Самостійна робота</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Підготувати педагогічне повідомлення. Користуючись текстами закону України «Про освіту» (нова редакція), державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»), визначте найбільш актуальні завдання загальної середньої освіти. – Обґрунтувати мету створення альтернативних шкіл та інших нових типів навчальних закладів в Україні. – Скласти опорну схему до вивчення питання «Структура управління школою». – Підготувати доповідь-ілюстрацію. Проілюструйте прикладами сутність реалізації принципів демократизації та гуманізації управління системою освіти в сучасній Україні. – Керуючись власним досвідом та оперуючи знанням праці В. Сухомлинського «Розмова з молодим директором школи», зробити допис про те, які особистісні якості директора школи мають бути йому властиві, а які є неприйнятними. – Підготувати твір-мініатюру «Якби я був(ла) в директором школи ...». – Використати один із варіантів навчального плану, визначити шкільний компонент змісту освіти і скласти розклад занять для одного із 1-4 класів. – Проаналізувати річний план роботи школи (за пропонованою інструкцією). – Дати порівняльну характеристику діяльності заступників директора з навчальної та виховної роботи. – Визначити склад та повноваження педагогічної ради школи (схема додається) – Визначте призначення окремих форм організації внутрішкільного контролю. – Скласти схему: «Структура інспекції закладу загальної середньої освіти», вказавши на рівні інспекції та завдання різних ланок інспекторського контролю. – Скласти орієнтовну тематику засідань предметного методоб'єднання (методоб'єднання вчителів початкових класів). – Ознайомитись із поглядами В.О.Сухомлинського на шляхи вдосконалення педагогічної майстерності вчителем. З цією метою самостійно опрацюйте відповідні матеріали з його праці «Розмова з молодим директором» (див. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: в 5 т. – Т.4 – К., 1976. – с.394-576). На основі цього підготувати проект мікровиступу на тему: «В.О.Сухомлинський про роль директора школи в удосконаленні педагогічної майстерності вчителів». – Підготувати план професійного самовдосконалення своєї особистості з обґрунтуванням. – Скласти картотеку (5 карток) передового педагогічного досвіду вчителів початкових класів, або вчителів-предметників, або вихователів ГПД (спираючись на журнальні та газетні статті) з питань, які зазначені у п.4.3. Організація самостійної роботи студентів. – Виокремити особливі ознаки впровадження освітньої реформи «Нова українська школа» (НУШ) та чинної системи освіти й здійснити порівняльний аналіз – Підготувати есе про педагогічну діяльність одного з видатних педагогів-класиків (за вибором студента), здійснивши аналіз педагогічних ідей і праць: Ш. Амонашвілі; Я. Корчака; А. Макаренка; В. Сухомлинського; К. Ушинського. Презентувати його з використанням мультимедійних засобів.
<p>Види контролю</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Присутність та інтерактивна робота на лекційних заняттях. 2. Доповіді на семінарських заняттях 3. Аналіз наукових джерел і нормативно-правових актів, програм тощо. 4. Інтерактивне обговорення проблем. 5. Виконання тестових завдань та завдань самостійної роботи. 6. Модульні контрольні роботи (МКР)
<p>Е К З А М Е Н</p>	

VIII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні джерела

2. Баранюк І. Г. «Золоті правила» Василя Сухомлинського для початкової школи (читання і письмо) : Навчально-методичний посібник / І. Г. Баранюк. – Кіровоград : Степова Еллада, 2009. – 67 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посібник / Н.П. Волкова. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
4. Григораш В. В. Настільна книга заступника директора школи з навчально-виховної роботи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2008. – 304 с.
5. Григораш В. В. Організація діяльності керівника школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 224 с.
6. ДОВІДНИК КЕРІВНИКА ЗНЗ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz>
7. Енциклопедія освіти / За ред. В. Кременя. – К. : Юніком Інтер, 2008. – 1040 с.
8. Жерносек І. П. Організація методичної роботи в школі / І. П. Жерносек. – К., 1995. – 108 с.
9. Житник Б. О. Методологічні проблеми дослідницької діяльності вчителя / Б. О. Житник; Організація дослідницько-експериментальної роботи в сучасній школі / Є. М. Павлютенков. Дослідницька діяльність як продуктивна освітня послуга методичного менеджменту : [навч. посіб. : зб.] / І. В. Маслікова. – Х. : Основа, 2008. – 160 с.
10. Забезпечення наступності у навчально-виховній роботі ДНЗ і школи / уклад. Т. Т. Чала. – Харків : Вид. група «Основа», 2010. – 208 с.
11. Кулаченко О. В. 105 схем і таблиць : Заступнику директора та вчителю початкової школи / О. В. Кулаченко. – Х. : Вид. група «Основа», 2009. – 112 с.
12. Мазоха Д. Педагогіка : Навч. посібник / Д. Мазоха, Н. Опанасенко. – К. : Центр навч. літ-ри, 2005. – 232 с.
13. Маркетингова діяльність директора школи / В. В. Григораш. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – 224 с. – (Серія «Абетка керівника»).
14. Методична робота вчителя початкових класів / упоряд. О. Б. Полевікова. – 2-ге вид. – Х. : Вид. група «Основа», 2012. – 320 с.
15. Мойсеюк Н. Педагогіка : Навч. посібник / Н. Мойсеюк. – К., 2007. – 656 с.
16. Настільна книга заступника директора з НВР початкових класів / Авт.-уклад. Г. В. Лісовенко. – Х. : Вид-во «Ранок», 2010. – 288 с.
17. Онишків З. М. Основи школознавства : Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів / З. М. Онишків. – 3-є видання, доповнене і перероблене. – Тернопіль : Навчальна книга. – Богдан, 2003. – 176 с.
18. Нова українська школа / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nus.org.ua/about/graduate/>
19. Павлютенков Є. М. Моделювання в системі освіти (у схемах і таблицях) / Є. М. Павлютенков. – Х. : Основа, 2008. – 128 с.
20. Педагогіка : Навчальний посібник / В. М. Галузьяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – 3-є вид., випр. і доп. – Вінниця : ДП «Державна картографічна фабрика», 2006. – 400 с.
21. Педагогіка. Частина II. Теорія виховання. Школознавство: Навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів / В.Л.Омельяненко, С.Г.Мельничук, С.В. Омельяненко. – Кіровоград. - 1998.- 140 с. (С.136-137).
22. Підласий І. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя / І. Підласий. – Х. : Основа, 2010. – 360 с.
23. ПОСТАНОВА Кабінету міністрів України від 14 червня 2000 р. № 963. Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників. Редакція від 18.07.2018, підстава 549-2018-п / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF>
24. Типове положення про атестацію педагогічних працівників. (Наказ МОН від 08.08.2013 р.)

25. Управління навчальним закладом : навчально-методичний посібник : у 2-х ч.1. Абетака менеджера освіти / В. В. Григоращ, О. М. Касьянова, О. І. Мармаза та ін. – Х. : Веста, Ранок, 2004. – 160 с.
26. Управління школою. Практичний журнал для керівників школи / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://journal.osnova.com.ua/journal/1>
27. Фіцула М. М. Педагогіка : Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб., доп. – К. : Академвидав, 2007. – 560 с.

Допоміжні джерела

1. Бегей В. М. Управління загальноосвітньою школою на демократичних засадах / В. М. Бегей. – Львів, 1995.
2. Білова В. Педагогічний менеджмент: поняття і теоретичні засади / В. Білова // Рідна шк. – 2005. – № 2. – С. 26-28.
3. Вікторов В. Нові моделі управління освітою / В. Вікторов // Вища освіта України. – 2005. – № 2. – С. 66-71.
4. Галіцина Л. В. Керівник : мистецтво взаєморозуміння / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 126 с.
5. Галіцина Л. В. Керівник: мистецтво планування / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 104 с.
6. Галіцина Л. В. Керівник : мистецтво стратегії і тактики / Людмила Галіцина. – К. : Шкільний світ, 2010. – 95 с.
7. Галузяк В. М. Педагогіка / В. М. Галузяк, М. І. Сметанський, В.І. Шахов. – Вінниця, 2001. – 200 с.
8. Готовність дитини до навчання / Упоряд. Максименко С. Д., Максименко К. С., Главник О. П. – К. : Мікрос-СВС, 2003. – 94 с.
9. Дзвінчук Д. І. Державне управління освітою в Україні : тенденції і законодавство : Навч. посіб. / Д. І. Дзвінчук. – К. : Нічлава, 2003. – 240 с.
10. Єльнікова Г. В. Основи адаптивного управління : Тексти лекцій / Г. В. Єльнікова. – Х. : Основа, 2004. – 128 с.
11. Закон України «Про загальну і середню освіту» (2000 р.)
12. Закон України «Про освіту» від 05 вересня 2017 року №2145-VIII (нова редакція) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
13. Закон України «Про позашкільну освіту» від 22.06.2000 №1841-III (Відомості Верховної Ради України (ВВР), № 46, ст. 393) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
14. Інструкція про організацію та діяльність гімназії // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1996. – № 1-2.
15. Інструкція про організацію та діяльність ліцею // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1996. – № 1-2.
16. Капиця В. В. «Співпраця ДНЗ і школи з питань підготовки дітей до навчання в школі» / Щоквартальний практичний журнал ДНЗ №6 «Білочка» для педагогів і батьків №9, лютий 2014 р., м. Шепетівка : Видавництво «Твердий горішок», 2014 рік. – 24 с.
17. Керівник і керівництво : інноваційні підходи / [упоряд. Людмила Галіцина]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 112 с.
18. Керування освітою і шкільне врядування : [США] / Т. Серджиованні, М. Берлінгейм та ін. – Л. : Літопис, 2002. – 440 с.
19. Коломінський Н. П. Психологія менеджменту в освіті : Соц.-психол. аспект. – К. : МАУП, 2000. – 286 с.
20. Концепції та програми розвитку школи / укл. В. В. Григоращ. – Х. : Вид. група «Основа», 2014. – 224 с.
21. Концепція середньої загальноосвітньої школи України // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. – 1992. – № 4.
22. Лізинський В. М. Ідеї до проектів і практика керування школою / В. М. Лізинський. – Харків : Ранок, 2007. – 160 с.

23. Мельник В. К. Технологія стратегічного планування діяльності загальноосвітнього навчального закладу / В. К. Мельник // Теорія та методика управління освітою. – 2010. – № 3.
24. Онишків З. М. Основи школознавства / З. М. Онишків. – Тернопіль, 1996. – 104 с.
25. Організація навчально-виховного процесу : З досвіду роботи вищих навч. закладів I-II рівнів / М. Хоменко та ін. ; Відп. за вип. В. Дзюба. – К., 2004. – 365 с.
26. Орлов П. І. Інформаційні системи та технології в управлінні освітою, бібл. Справі : Наук.-практ. посіб / П. І. Орлов, О. М. Луганський. – Донецьк : Альфа-Прес, 2004. – 292 с.
27. Осторверхова Н. М. Ефективність управління ЗОШ : соціально-педагогічний аспект / Н. М. Осторверхова, Л. І. Даниленко – К. : Школяр, 1995. – 185 с.
28. Павлютенков Є. М. Основи управління школою : Метод. матеріал / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Х. : Видавнича група "Основа", 2006. – 176 с.
29. Педагогічний портрет менеджера освіти / Луган. обл. держ. адміністрація. Голов. упр. освіти і науки. Луган. ін-т післядиплом. освіти; За ред. Т. Сорочан. – Луганськ : Знання, 2004. – 296 с.
30. Пikelьна В. С. Управління школою / В. С. Пikelьна, О. А. Удод. – Х. : Видавнича група «Основа», 2004. – 220 с.
31. Примірне положення про раду загальноосвітнього навчального закладу // Інформаційний збірник Міністерства освіти України. –2001. – № 8.
32. Сисоєв В. М. Пріоритет – науково-педагогічній творчості / В. М. Сисоєв // Рідна школа. – 1994. – № 5. – С. 52-55.
33. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський / Вибрані твори: В 5 т. – Т. 4. – К. : Рад. шк., 1977.
34. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи / В. О. Сухомлинський // Вибрані твори у 5-ти т. – К. : Рад. школа, 1978. – Т. 4. – С. 391-626.
35. Тимошко Г. М. Сутність поняття «управління» та «менеджмент» в педагогічній теорії і практиці / Г. М. Тимошко // Теорія та методика управління освітою. – 2011. – № 7 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/ttmuo/2011_7/13.pdf
36. Фурман А. В. Психодіагностика особистісної адаптованості / А. В. Фурман. – Тернопіль : Економічна думка, – 2003. – 64 с.
37. Шкільна документація / упоряд. Н. Мурашко. – К. : Редакції загальнопедагогічних газет, 2003. – 112 с.
38. Школа майбутнього : [зб. нормат. док.] / [упоряд. Н. Л. Мурашко]. – К. : Шкільний світ, 2011. – 123 с.
39. Шналіньський В. В. Психологія управління : Посібник для керівників навчальних закладів / В. В. Шналіньський, К.А.Помазан. – Х. : Веста Видавництво «Ранок», 2002. – 126 с.
40. Шулигіна Р. А. Сотрудничество семьи и дошкольного образовательного учреждения в процессе воспитания детей: современный взгляд на проблему / Личность в меняющемся мире // Материалы I Международной научно-практической конференции. 17 февраля 2011 г. / Под ред. проф. З. М. Магомедовой / Р. А. Шулыгина. – Махачкала : ИП Овчинников (АЛЕФ), 2011. – С. 85-90.
41. Шулигіна Р. А. Соціалізаційний аспект розвитку дитини при підготовці її до школи / Р. А. Шулигіна, С. М. Бобошко // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип.14. Серія: Філософія, педагогіка, психологія : Зб. наук. праць. – К. : Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2011. – С. 111-115.
42. Щербань П. М. Прикладна педагогіка : Навч.-метод. посіб. для вищих навч. пед. закл. / П. М. Щербань. – К. : Вища шк., 2002. – 215 с.
43. Юридичний довідник керівника / упоряд. О. В. Смирнов ; відп. ред. Н. Л. Мурашко. – К. : Шкільний світ, 2005. – 120 с.

Нормативно-правові акти (положення, нормативи, інструкції тощо)
(<https://mon.gov.ua/ua/tag/dovidnik-kerivnika-znz>)

Про затвердження

- Положення про екстернат у загальноосвітніх навчальних закладах
- Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах
- Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників та порядку їх присвоєння
- Порядок переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу
- Порядок залучення педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників та інших фахівців до проведення зовнішнього незалежного оцінювання
- Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні»
- Порядок використання приміщень навчальних закладів для проведення зовнішнього незалежного оцінювання
- Порядок державної атестації дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладів
- Положення про державну підсумкову атестацію учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти
- Положення про дистанційне навчання
- Інструкція про звільнення від проходження державної підсумкової атестації учнів (вихованців) загальноосвітніх навчальних закладів за станом здоров'я
- Типове положення про атестацію педагогічних працівників
- Положення про загальноосвітній навчальний заклад
- Внесення змін до Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад
- Порядок організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах
- Примірне положення про порядок звітування керівників дошкільних, загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладів перед педагогічним колективом та громадськістю
- Примірне положення про батьківські комітети (ради) загальноосвітнього навчального закладу
- Інструкція про порядок конкурсного приймання дітей (учнів, вихованців) до гімназій, ліцеїв, колегіумів, спеціалізованих шкіл (шкіл-інтернатів)
- Положення про навчально-виховний комплекс "дошкільний навчальний заклад - загальноосвітній навчальний заклад", "загальноосвітній навчальний заклад - дошкільний навчальний заклад"
- Нормативи наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах
- Положення про піклувальну раду загальноосвітнього навчального закладу
- Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності
- Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти
- Перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників
- Порядок розподілу товарів, отриманих як благодійна допомога, та контролю за цільовим розподілом благодійної допомоги у вигляді наданих послуг або виконаних робіт
- Перелік закладів і установ освіти, охорони здоров'я та соціального захисту і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років

- Порядок надання щорічної основної відпустки тривалістю до 56 календарних днів керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам.
- Інструкція про організацію та діяльність гімназії, Інструкції про організацію та діяльність ліцею.

Інформаційні ресурси

1. Вчитель у мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://sites.google.com/site/ulejconf>
2. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.osvita.com>
3. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://znannya.info>
4. Освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita-ukrainy.com.ua>
5. Організація методичної роботи в початковій школі [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://do.gendocs.ru/docs/index-24210.html> – Назва з екрану.
6. Освіта UA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua>
7. Освіта і Наука [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://firstedu.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=34
8. Педагогічна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pedlib.clx.ru>
9. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.intellect-invest.org.ua>
10. Школознавство (лекції) [Електронний ресурс]. – [studentam.net.ua]. – Режим доступу : <http://studentam.net.ua/content/category/23/215/85/>

ІХ. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20___/20___ н. р.